



Nagy László felvétele

Évente több tízezer méter kábelhuzal kerül le a Magyar Kábelművek szegedi gyárának húzógepeiről. A fémek alakítását természetes és mesterséges gyémántból készült kékkel végzik. A legkényesebb anyagból készült pengéket is időnként élezni kell, ez a képen látható ultrahangos csiszológép és kezelője munkája

## Energiagazdálkodásunk eredményei és föladatai

Az energiagazdálkodási program teljesítéséről, az eredményekről, a gondokról és a további elképzelésekről Czipper Gyula ipari miniszterhelyettes, az Országos Energiagazdálkodási Hatóság vezetője, interjúút adott az MTI munkatársának.

● **Elmondhatjuk-e, hogy megszűnt az energiapazarlás?**

— A tények azt mutatják, hogy sokrétű állami intézkedéssel, ösztönzéssel és támogatással az energiatakarékoság nagyon jelentős tartalmakat sikerült feltárni és hasznosítani. Az energiefelhasználás az iparban 1980 óta 6, a mezőgazdaságban 8,4 százalékkal mérséklődött. Így a termelőgazdálkodásban elért megtakarítás fedezte a lakossági és a kommunális energiafogyasztás dinamikusan növekedését. Összességében tehát az utóbbi években nem emelkedett az ország energiafogyasztása, sőt, tavaly, az előző évihez viszonyítva 2 százalékkal csökkent. Ebben kétszertelenül közrejátszik, hogy a népgazdasági termelés mérsékelt ütemű emelése kevesebb energiát igényel, mint a dinamikus fejlődés, de a pazarlás visszaszorítása és a takarékosabb felhasználás kibontakoztatása nélkül nem sikerült volna megállítani az összefogyasztás növekedését. Am, a nemzetközi összehasonlításokból kitűnik, hogy az egységnyi termék előállításához szükséges energiamennyiség csökkentésében a fejlett ipari országokhoz és saját lehetőségeinkhez, fejlettségünkhöz viszonyítva sem merítettük ki még a takarékoság megélő tartalmait. A legjobb

szembenülő pazarlásokat megszüntettük, biztató úton járunk, de még sok a tennivaló is, főként a felhasználás hatékonyságának javításában.

● **Várhatóan, hogyan teljesítjük az energiaracionalizálás ötéves programját?**

— Az energiaracionalizálási beruházások támogatásához nyújtható állami kedvezmények elnyerésére széles körű verseny bontakozott ki. A vállalatok és más gazdálkodó szervek a múlt év végéig 2386 beruházási pályázatot nyújtottak be. Ebből 654 javaslat nem felelt meg a követelményeknek, de 1329 pályázatot már elnyerte a kért támogatást, s megkezdődött a többi javaslat műszaki és pénzügyi felülvizsgálata is.

— Az elfogadott pályázatok közül eddig 818 beruházás — főleg kisebb fejlesztés — fejeződött be 5,7 milliárd forint értékben. Kedvező, hogy költség-előirányzatukat nem lépték túl, és elérték a jelzett megtakarítási célokat. Így, eddig, évi 267 ezer tonna olajnak megfelelő energiával csökkentették a felhasználást, s további 421 ezer tonna olajat takarítanak meg azzal, hogy helyette más, olcsóbb energiahordozót, elsősorban földgázt, szenet és hulladékenergiát használnak. A tervidőszak végéig befejeződő energiaracionalizálási beruházásokkal — amint a támogatásokról köztöl szerződésekkel megállapítható — megvalósítjuk, sőt túlteljesítjük az akcióprogramban előirányzott legfontosabb feladatokat. Így

várhatóan 1985-től a számítógépesített 800 ezer helyett 1,2 millió tonna olajjal egyenértékű energiát takarítanak meg az eddig elfogadott racionalizálási fejlesztések révén. Ezen túlmenően pedig a tervezett mennyiség kétszeresének, évi egymillió tonna olajnak megfelelő drága energiahordozó — főként finomított olajtermék és koks — felhasználását váltják fel olcsóbb tüzelőanyagokkal, energiafajtákkal.

● **Hogyan alakul energiagazdálkodásunk a következő években?**

— Megítélésünk szerint az idén és a jövő évben a fogyasztás mérsékelte emelkedésével számolhatunk, ám 1978-hoz viszonyítva várhatóan nem haladja meg az 1–2 százalékat. Kóbolajtermékekből az utóbbi öt évben 40-ről 30 százalék alá apadt a fogyasztás aránya — további csökkenésre számíthatunk. Egyidejűleg az ország villamosenergia-igénye növekednek. Tovább építjük a Paksi Atomerőművet. Ez év második felében a második 440 megawattos gépezését is bekapcsoljuk az országos hálózatba, s a próbüzemi termelés várhatóan még az idén, több mint százmillió kilowattóra villamos árammal növeli energiaforrásainkat. Hazai lehetőségeink kiaknázása mellett továbbra is meghatározó a KGST-tagországoctól, s döntően a Szovjetuniótól importált energia, amely az összes fogyasztás mintegy 50 százalékát, s ezen belül villamosenergia-igényeink egynegyedét fedezi. Hosszabb távon is számolnunk kell ezekkel a beszerzési lehetőségekkel, s egyúttal további erőfeszítéseket kell tennünk energiagazdálkodásunk fejlesztésére. Indokolt tehát, hogy az eddigi tapasztalatokat hasznosítva a VII. ötéves tervre is kiterjesszük — annak fontos részeként, és újabb feladatokkal bővítve — az energiagazdálkodási programot — fejezte be nyilatkozatát Czipper Gyula.

## Mondták, hogy...

... nincs fűtés és nincs víz. Meleg víz. Felhívta a Városgazdálkodási Vállalatot, hogy igaz-e a hír, jogos-e a panasz? Az lehetetlen, hogy nincs meleg, az lehetséges, hogy hideg a víz néhány lakásban — hallottam a választ. Tudatták, hogy az évente kötelező és elkerülhetetlen kazán-karbantartási munkákat végzik két hőközpontban, s így 2-3 napig hiányzik — kényszerűen — a meleg víz távfűtött lakásokból. Érthető magyarázat — kellemetlen tény! Egyébként huszonehat kazánháza ad megleget Szegeden, s ezeket folyamatosan

kell tisztítani, így a közeljövőben több lakásban kis időre nem lesz meleg víz.

Felvilágosítottak arról is, hogy az előírás szerint a fűtési időnyitól függetlenül akkor kötelező a hőszolgáltatás, ha három napon keresztül átlagosan 12 fok alá esik a hőmérséklet. Rendszerben van, de kérdem: rendszerben van ez a rendelet? Ha balszerencsések vagyunk, két és fél naponta lehet akár 13 fok is, akkor újra kezdődik a számolás! Nem lehetne átírni ezt az utasítást, és akkor fűteni, amikor kell?!

(ács)

# Verseny, feltételek

A hetvenes években kezdődött el a világgazdasági korszakváltás. Először az évtized első felében az olajárrobbanás okozott szinte sokkot, később pedig világgazdasági válság lett az addigi növekedési ütemről, valamennyi nemzetgazdaságnak le kell mondania. Így történt ez nálunk is. A növekedési féltés helyett az egyensúlyi helyzet javításának ígérvé került előtérbe. Csak emlékeztetőül: 1974-ben az egyébként is exportérzékeny magyar gazdaság minden egyes megtermelt forintja egyik napról a másikra csak 80 fillért kezdett el érni.

Ebben a helyzetben világgá vált hogy a gvingén gazdálkodók minden határon túli támogatása, a helyi stabilitásnak az államkassza rovására való fenntartása, nem járható út a továbbiakban. Világos dolog, a gyöngék finanszírozására csak a jól dolgozó gazdasági egységektől lehet elvenni a szükséges pénzt.

A gazdasági változások érthető következménye volt az is, hogy az emberek fivelve a termelésről az elosztás felé fordult.

Időleges válságba került ebben a helyzetben az addig prosperáló, történelmi küldetését mindenben teljesítő szocialista munkaverseny-mozgalom is. Amíg a gazdaság dinamikusan fejlődött, évről évre nőtt a nemzeti jövedelem, a realbér, a beruházások összfelülete — egyszerűnek látszottak, s valójában egyszerűek is voltak a dolgok. A vállalatok, szervezetek dolgozói vállalták: több terméket állítanak elő, szabad idejükben tanulnak, művelődnek, s mindezt gondok nélkül teljesítették is. A nyolcvanas évek elejére azonban viszonylag más helyzet állt elő. Felerősödött a kereskedelmi partnerek országában a gazdasági protekcionizmus, egyre nehezebb termékeinket megfelelő áron értékesíteni, ugyanakkor fizetnünk kell a felvett kölcsönöket és azok kamatait.

Erthető, hogy azok, akik az új típusú munkaverseny keretét meghatározták, nem kis dilemma elé kerültek. Nyilvánvalóvá vált ugyanis, hogy azokon a termelőhelyeken, amelyek nem termelnek hatékonyan, nem érdemes fenntartani a régi kilók, méterek, köbméterek jellemezte formákat. Vannak, sajnos, ma is üzemek, amelyek éppen hogy csak vegetálnak; termékeik sem nem konvertálhatók, sem nem értékesíthetők megfelelő áron. Képzeliük magunkat egy ilyen cégnél dolgozó munkaverseny-felelős helyébe! Mit jellemezhet ki célul?

Megoldás persze mindenre van, ha a hozzáértők okos gyülekezete üli körbe az asztalt, s felelősen dönt az összes körülményt mérlegelve. A munkaverseny má már nem központilag irányított mozgalom, hanem a vállalatok és szervezetek gazdasági fejlődését segítő vetélkedés üzemek, üzemrészek és brigádok között. Tamás Gábor, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának munkaversenyvel foglalkozó munkatársa mondta el: a legtöbb helyen a korábbiaknál konkrétan a verseny célkitűzései. Mindenütt összhangban vannak a vállalatok és szervezetek legfontosabb feladataival. Érdekes, új vonás, hogy az eddig mostoha helyzetben levő termelésirányítókat is erkölcsi és anyagi megbecsülésben részesítik akkor, ha az illető gazdasági egység a munkaversenyben vál-

laltakat teljesíteni tudja. Gondot okoz viszont, hogy jó néhány vállalatnál kevés korszerű elemet tartalmaz az újratervezett munkaverseny-szabályzat. Az anyagi elismerés mértékén medítálnak inkább, minthogy a lényegre koncentrálnának.

Erdemes végigfutni a listán, néhány példát említve közülük. Mit is vállalnak a jubileumi munkaversenyben a vállalatok és a szervezetek? A kábelgyárművek és az Ikarusnál az exportcikkek termelésének növelése a cél. A DÉMASZ a készletgazdálkodást szeretné tovább javítani. Az élelmiszer-ipari vállalatok több és olcsóbb terméket szeretnének értékesíteni, javítani akarják a higiéniái színvonalat, s javítani a munkavédelmet.

A könnyűiparban a KSZV és a textil-művek javítani akarja a hatékonysági mutatót. A ruhágyár közülettelátó feladatának szeretne az eddigiéknél is jobban eleget tenni. Az építőipari vállalatok a változó piaci követelményekhez akarnak rugalmasan alkalmazkodni. Csökkenteni óhajtják a szállítási költségeit, termékeik minőségét pedig javítani ígerveznek.

A mezőgazdaságban a tavalyi aszálykárok pótlása okoz gondot. Feladatul pedig az export növelését, a termelési költségek mérséklését és a melléktermékek eddiginél jobb hasznosítását tűzték ki célul.

S a jubileumi munkaverseny az idén Szeged és Odessa testvérállatainak vetélkedésével is kiegészül. A Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsa és az Odessa megyei Szakszervezeti Tanács közösen szervezett munkaversenyt hazánk felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére. Ennek a nemzetközi versenynek kettős a haszna. A Fekete-tenger és a Tisza partján is azonosok a gazdálkodó egységek céljai. Több és jobb minőségű terméket akarnak előállítani. Meg kell említeni azt is, hogy a testvérállatok közötti tapasztalatcsere is sokat segíthet, hogy mindkét városban hatékonyabban használják a termelőberendezéseket, jobb munkaversenyügyi megoldásokat találjanak. Csak példaként említjük: a Volán 10. számú Vállalat kollektívája és az Odesszai Közlekedési Vállalat abban kellett versenyeznie, hol tudnak kevesebb keltmányaggal több kilométert futni a buszok. A MÁV Szegedi Igazgatósága szocialista szerződést írt alá az Odessa Területi Vasúttigazgatósággal. A verseny célja, hogy az eddiginél eredményesebb forgalomszervezési módszereket dolgozzanak ki. A Szegedi Konzervgyár testvérállatával a bevált munkamódszerek kölcsönös átadásában egyezett meg, de sorolhatnánk a példákat tovább is.

A lényeg: a megújult munkaverseny — úgy tűnik — eredményekhez vezet. Szükség is van erre, hiszen nemzeti jövedelmünk a tervezettnél szerényebb mértékben növekszik csak. Minden egyes forint, amivel ehhez a munkahelyi kollektívák többet akarása hozzájárul, sokat jelenthet. Tudunk kell azonban, hogy az új fajta szemlélet nehezebben és lassabban terjed, mint az újonnan technika és technológia. Ezért is fontos, hogy minden dolgozó emberrel megértessük: versenyre igen is szükség van, és nemcsak az önmagunkkal való versengésre, hanem a világgal valóra is.

Petri Ferenc

## Ankét Szegeden

# A lakossági hulladékgyűjtésről

Tegnap, pénteken, a Technika Házában a *hulladékgyűjtés társadalmi ügy, legyen a társunk!* címmel ankétot rendeztek. A tanácskozásban részt vett *Berta István*, az MSZMP Szeged városi Bizottságának titkára és *Prágai Tibor*, a Szeged városi tanács elnökhelyettese. A rendezvényen négy előadás és több hasznos ötletet adó hozzászólás hangzott el. A résztvevők megtekintették az elmúlt hetekben átadott kábelhulladék-feldolgozó üzemet is.

A vállalatoknál, üzemeknél az anyaggyártásnál

ésszerűsítése, a beruházások csökkenése miatt egyre kevesebb hulladék keletkezik. A szorosabb gazdálkodási feltételek miatt a kisebb mennyiségű kiesel anyagokat is általában gyorsan értékesítik a gazdálkodó egységek.

Bár a lakosságtól felvásárolt hasznos anyagok mennyisége évről évre növekszik, mégis még mindig sok felhasználható anyag kallódik lomtákban, fészerekből, pincékben, kertekben. Nem egy országban hatékonyabban dolgoznak a hulladékgyűjtő vállalatok, mint nálunk. Az országon belül is vannak különbségek az egyes városok között. Míg Budapesten tavaly az egy lakosra jutó hulladékfelvásárlás 51 kilogramm volt, addig Szegeden csak harminc.

Szegeden az utóbbi években csökkent az átvételek száma. A meglévő gyűjtőhelyek kicsik, szűfel-

tek, gyakori a panasz a kiszolgálásra.

A közeljövőben tovább bővítik a mozgásvételek kapacitását. A begyűjtőhelyek közül egyre többet üzemeltetnek szerződéses formában, ez az eddigi tapasztalatok szerint nemegyszer a másfélszeresére növeli a forgalmat. A tarjánai lakótelep és Felsőváros határán hamarosan gyűjtő mintatelep kezd dolgozni. Új szolgáltatásként a MÉH vállalja az előregedett gépkocsik lakóhelyről való elszállítását. Minden gyűjtőtelepükön átveszik a polietilén fóliát. Az utóbbi időben 16 szegedi úttörőcsapat nem szervezett hulladékgyűjtést, jó lenne, ha a jövőben ők sem maradnának távol. Ez a tevékenység része lehetne nálunk is a munkára nevelésnek.

A MÉH ezekhez az erőfeszítésekhez kéri a lakossági támogatást, hiszen sikerre csak akkor számíthat, ha lesz aki a lefolyó helyre szállítja a hasznos anyagokat.